

КРАТКО О ЗАДУЖБИНИ СТУДЕНИЦИ

Држим да је врло важно да успоставимо заједничко разумевање о основним речима и појмовима које ћу употребити овде у свом излагању.

Пошто је мој српски језик мало зарђао, ја сам проверио ове термине у речнику Др Милоша Московљевића.

ФИЛАНТРОПИЈА – човекољубље; волети људе и имати милостиво срце; бити добротворан.

ЗАДУЖБИНА – добро дело или храм подигнут за спас душе; добротворна установа која помаже оскудне и сиромашне; чини добра дела; завештање.

Лично бих додао још једну изузетно важну компоненту у овим појмовима и речима – ове делатности се чине **БЕЗ ЛИЧНОГ ИНТЕРЕСА** и **НЕСЕБИЧНО**.

Ово су битни појмови и филозофија које прожимају и инспиришу рад Задужбине Студенице.

Задужбина Студеница основана је у Америци у јуну 1993. године. Њени оснивачи били су Видак Человић, Боро Вуковић, Драгослав Ђорђевић и Мирослав Мајкл Ђорђевић.

Видак и Бора су велики Срби из Црне Горе како то они држе, док је Драгослав из Обреновца, а ја одавде, са Дорћола. Мој отац Драгослав и ја смо два од три оснивача Конгреса Српског Уједињења, а Видак и Бора су нам се придружили од почетка рада у Конгресу. Отуда и ова присна везе између двеју организација.

Видак је преминуо пре више година и од тада је његов син Петар преузео његово место у Управи по правилима Задужбине која је приватна и породична. Бора живи у Денверу и има велику и дивну породицу са 16 унучади. Мој отац ће ове године ускоро напунити 97 година. Ја сам председник Задужбине и покушавам свим силама да се пензионишем, али баш ми не иде лако.

Основали смо Задужбину јер дубоко верујемо да се **НАРОДИ И ЉУДИ УЗДИЖУ И ПАДАЈУ ЗБОГ СВОЈИХ ИДЕЈА**. Срби су пали због погрешних идеја које су прихватили почетком XX века до данас, а издићиће се ако се, угрожени данашњом стварношћу, суоче са потребом нових идеја и обновом старих вредности.

Тешко да постоји бољи начин да се пробуди и уздигне колективни ум и стваралаштво, духовност и напредак нације него да се подржи свестрано образовање њених појединаца.

Ова основана веровања су темељи Задужбине Студеница. На тим темељима Задужбина је засновала своју делатност и намерава да је настави.

Задужбина је добила благослов и сагласност Манастира Студеница да употреби његово име и симболе у свом раду. Однос са овим нашим “првим манастиром међу српским манастирима” је нама изузетно важан и одувек је био одличан.

Као што рекох, Задужбина је приватна. Ово је скоро правило на Западу. У Америци и Енглеској, скоро све задужбине су основала приватна лица. У Швајцарској је 95 процената у приватним рукама. У Немачкој такође велика већина је приватна.

Стручњаци који прате историјске токове и напредак Западне цивилизације све више држе да смо на прагу “трећег великог таласа” задужбинарства. Први талас је био пред крај Средњег века као резултат развитка трговине и финансија; други период раста био је у позном XIX веку, који је следио индустријску револуцију. Овај трећи талас, по свим знацима, следи технолошку/компјутерску револуцију и огроман глобални развитак трговине и финансија и измене знања. Према томе, није чудно да су два највећа задужбинара у свету данас Бил Гејтс са Задужбином од 33 милијарде долара и Ворен Бафет који је најавио да ће дати 44 милијарди долара Задужбини Била и Мелинде Гејтс. Као што знамо, први је изниклао из ИТ револуције а други је геније у финансијама и инвестицијама.

Према специјланом саветнику Генералног секретара УН, Џефри Саксу,

“Рокфелерова Задужбина је била најзначајнија светска институција

у 20. веку за развој, а Задужбина Била Гејта може то да буде у 21. веку.”

Нисам сигуран, али како видим, број задужбина у Србији је негде између 10 и 15. У Америци има преко 60.000 задужбина и она је на првом месту у свету. Годишње оне дају између 35- 40 милијарди долара за хуманитарне и добротворне сврхе. Међутим, треба истаћи да су мале државе као Шведска и Данска на другом и трећем месту по броју задужбина. Шведска има негде око 25.000, а Данска око 15.000 ових институција.

У Србији, како би то казали у Америци: “We have a long way to go” - Пред нама је дугачак пут.

Као што сам истако у Уводној речи јутрос, правилна и брза обнова филантропских вредности и идеала у Србији је од неупоредивог значаја за њену будућност. Филантропија и задужбина су створене и руковођене несебичним циљевима. Међу осталим, оне стварају кавалитетне односе међу људима и виша и јача осећања за заједницу и целину. У овом правилном начину егзистениције, ако суседу цркне крава, то није само губитак за њега већ за све нас.

Србија има богате људе данас. Неки су на тим листама највећих богаташа у Европи па и свету. Искрено се надам и апелујем на њих да схвате исконску мудрост да је у животу лакше и боље давати него примати.

Надам се да ће то бити убрзо установљено и ту би Министарство за дијаспору могло да

помогне. Међутим, знам и познајем многе Србе у дијаспори који су имућни и могу да покрену тај талас задужбинарства у Србији који је неопходан за њену будућност. Заједно са новом економском елитом у Србији, они би могли да буду тај катализатор за брзе промене и напредак. Наравно, политичка елита мора да схвати ове императиве и да створи праве услове за обнову и развитак филантропије и задужбинарства.

Да се вратимо на Задужбину Студеница.

Од свог почетка до данас, Задужбина помаже заслужне српске студенте да заврше универзитетско образовање. Преко 1.000 је до сада примило стипендије и помоћ од нас. За нас је највећа награда кад добијемо писма од студената који су завршили образовање у којима кажу “да је помоћ од Задужбине Студеница била одлучујућа за њихове животе и будућност.”

Годишње Студеница помаже неких 60 студената у Србији, а око 20 у Америци на пост-дипломским студијама.

Да не бих одузео сувише времена, нећу да набрајам примере наших многоструких делатности. Њих можете видети из приложеног додатка који је, на жалост, на енглеском језику, јер нисмо стигли на време да га преведемо.

Приметићете одмах да је главни рад управљен према образовању, али такође Задужбина Студеница помогла је и помаже многе друге активности и пројекте разноврсног карактера, али од опште важности. То су: директно даровање за специфичне пројекте као што су писање и издавање важних књига, установљење компјутерских центара, специфични тематски филмови, књижевни конкурси, рад у религиозним/верским пројектима, музика и уметност и друго.

Од почетка, наша визија, убеђење и битно опредељење су били и остају:

ИСТИНСКА И ТРАЈНА ПОСТИГНУЋА СУ У НЕСЕБИЧНОМ ПОМАГАЊУ ДРУГИХ ДА ДОСТИГНУ ВРЕДНОСНЕ И ПЛЕМЕНИТЕ ЦИЉЕВЕ.

Надам се да ће наш труд и вера убудуће бити примљени и подржани у Србији боље и више и да ћемо имати много истомишљеника са којима можемо да радимо несебично за опште добро.

Мирослав Мајкл Ђорђевић